

Warszawa, 21 stycznia 2021 r.

BAS-WAPM-92/21

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP.020.14.1.2021

Data wpływu 22.01.21

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Urszula Rusecka)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2019 r. poz. 1028, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy zmierza do nowelizacji następujących ustaw:

1. z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 319, ze zm.),
2. z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2020 r. poz. 517),
3. z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1820),
4. z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1428),
5. z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2020, poz. 619),
6. z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2019 r. poz. 1168),
7. z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, ze zm.),
8. z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876,

ze zm.),

9. z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. z 2020 r. poz. 684),

10. z dnia 14 sierpnia 2020 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich z lat 1936-1956 (Dz. U. poz. 1428).

Zmiany w ustawie przywołanej w punkcie 1 zmierzają do wprowadzenia możliwości jednorazowego pokrycia w całości przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (dalej: Szef USKOR) kosztów zakupu wyrobów medycznych przez działacza opozycji antykomunistycznej lub osobę represjonowaną z powodów politycznych (obecnie ustawa zezwala na sfinansowanie takiego zakupu jedynie w części), podniesienie progów dochodowych uprawniających do otrzymania pomocy pieniężnej, możliwość udzielenia przez Szefa USKOR jednorazowej pomocy pieniężnej osobom uprawnionym nie częściej niż dwa razy w roku kalendarzowym (obecnie ustawa zezwala na przyznanie takiej pomocy raz w roku). Projekt przewiduje także przyznanie części osób uprawnionych dodatkowego urlopu wypoczynkowego. Uprawnienie to nie będzie dotyczyło osób, uprawnionych do urlopu wypoczynkowego w wymiarze przekraczającym 26 dni roboczych lub do urlopu dodatkowego na podstawie odrębnych przepisów.

Zmiany w ustawach przywołanych w punktach 2, 5, 6 i 9 są analogiczne do zmian proponowanych w ustawie przywołanej w punkcie 1, nie obejmują jednak propozycji przyznania osobom uprawnionym dodatkowego urlopu wypoczynkowego. Organem właściwym do udzielania wsparcia osobom uprawnionym będzie w tych przypadkach Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Zmiany proponowane w ustawie przywołanej w punkcie 7 dotyczą rozszerzenia katalogu okresów uważanych za okresy składkowe i sposobu dokumentowania tych okresów.

Zmiany proponowane w ustawie przywołanej w punkcie 8 dotyczą rozszerzenia kręgu osób uprawnionych do zwolnienia z opłaty za pobyt w domu opieki społecznej.

Zmiany ustawy przywołanej w punkcie 10 mają na celu zmianę zakresu stosowania ustawy. Miałyby dotyczyć osób zesłanych lub deportowanych przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich kiedykolwiek, a nie – jak obecnie – jedynie w latach 1936-1956.

Projekt zawiera przepisy przejściowe. Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia z wyjątkiem niektórych przepisów, które mają wejść w życie z dniem 1 września 2021 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy uwzględnić dyrektywę

2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy (Dz. Urz. UE L 299 z 18.11.2003 r., s. 9; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdział 5, tom 4, s. 381; dalej: dyrektywa). Dyrektywa w art. 7 ust. 1 zobowiązuje państwa członkowskie do przyjęcia niezbędnych środków w celu zapewnienia, by każdy pracownik był uprawniony do corocznego płatnego urlopu w wymiarze co najmniej czterech tygodni, zgodnie z warunkami uprawniającymi i przyznającymi mu taki urlop, przewidzianymi w ustawodawstwie krajowym lub w praktyce krajowej.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Projekt w art. 1 pkt 2 przewiduje przyznanie osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych dodatkowego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 5 dni roboczych w roku kalendarzowym. Dodatkowy urlop nie przysługiwałby osobie uprawnionej do urlopu wypoczynkowego w wymiarze przekraczającym 26 dni roboczych lub do urlopu dodatkowego na podstawie odrębnych przepisów.

Postanowienia art. 7 dyrektywy są, co do zasady, implementowane do prawa polskiego przez art. 152 i n. ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320). Przepisy projektu nie naruszają art. 7 dyrektywy.

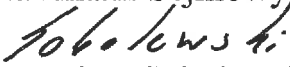
4. Konkluzje

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw w zakresie, w jakim przyznaje działaczom opozycji antykomunistycznej lub osobom represjonowanym z powodów politycznych dodatkowy urlop wypoczynkowy, nie narusza art. 7 dyrektywy 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotyczącej niektórych aspektów organizacji czasu pracy.

W pozostałym zakresie projekt nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Autor:

Bartosz Pawłowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Warszawa, 21 stycznia 2021 r.

BAS-WAPM-93/21

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. CP5-WP.020.14.6.2021

Data wpływu 22.01.21

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Urszula Rusecka) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt ustawy zmierza do nowelizacji następujących ustaw:

1. z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 319, ze zm.),
2. z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2020 r. poz. 517),
3. z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1820),
4. z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1428),
5. z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2020, poz. 619),
6. z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2019 r. poz. 1168),
7. z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, ze zm.),
8. z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, ze zm.),
9. z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. z 2020 r. poz. 684),
10. z dnia 14 sierpnia 2020 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku

Socjalistycznych Republik Radzieckich z lat 1936-1956 (Dz. U. poz. 1428).

Zmiany w ustawie przywołanej w punkcie 1 zmierzają do wprowadzenia możliwości jednorazowego pokrycia w całości przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (dalej: Szef USKOR) kosztów zakupu wyrobów medycznych przez działacza opozycji antykomunistycznej lub osobę represjonowaną z powodów politycznych (obecnie ustawa zezwala na sfinansowanie takiego zakupu jedynie w części), podniesienie progów dochodowych uprawniających do otrzymania pomocy finansowej, możliwość udzielenia przez Szefa USKOR jednorazowej pomocy pieniężnej osobom uprawnionym nie częściej niż dwa razy w roku kalendarzowym (obecnie ustawa zezwala na przyznanie takiej pomocy raz w roku). Projekt przewiduje także przyznanie części osób uprawnionych dodatkowego urlopu wypoczynkowego.

Zmiany w ustawach przywołanych w punktach 2, 5, 6 i 9 są analogiczne do zmian proponowanych w ustawie przywołanej w punkcie 1, z wyjątkiem propozycji przyznania osobom uprawnionym dodatkowego urlopu wypoczynkowego. Organem właściwym do udzielania wsparcia osobom uprawnionym będzie w tych przypadkach Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Zmiany proponowane w ustawie przywołanej w punkcie 7 dotyczą rozszerzenia katalogu okresów uważanych za okresy składkowe i sposobu dokumentowania tych okresów.

Zmiany proponowane w ustawie przywołanej w punkcie 8 dotyczą rozszerzenia kręgu osób uprawnionych do zwolnienia z opłaty za pobyt w domu opieki społecznej.

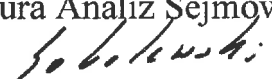
Zmiany ustawy przywołanej w punkcie 10 mają na celu zmianę zakresu stosowania ustawy. Miałyby dotyczyć osób zesłanych lub deportowanych przez władze ZSRR kiedykolwiek, a nie – jak obecnie – jedynie w latach 1936-1956.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Bartosz Pawłowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski